

การศึกษาศักยภาพและธุรกิจแอบแฝงในตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง

ตำบลบุงไหม อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

Potentials and underground economy at the Cow-Carabao Market, Ban Yang, Tambon Bung Mai, Amphoe Warin Chamrap, Ubon Ratchathani

[Received: October 18, 2022; Revised: May 11, 2022;

Accepted: May 12, 2022]

กนกวรรณ วังพยนต์

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Kanokwan Wangpayon

Faculty of Political Science,
Ubon Ratchathani University

กัณตภณ สมผล

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Kantaphon Somphol

Faculty of Political Science,
Ubon Ratchathani University

นุสบา ไชยะวง

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Nutsaba Chaiyawong

Faculty of Political Science,
Ubon Ratchathani University

ฤทธิเดช กาเผือก

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Ritthidet Kaphueak

Faculty of Political Science,
Ubon Ratchathani University

สัณญา ชูขุนทด

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Sanya Choobkunthot

Faculty of Political Science,
Ubon Ratchathani University

ประเทือง ม่วงอ่อน

ดร., อาจารย์คณะรัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Pratueng Moung-On

Ph.D., Faculty of Political Science,
Ubon Ratchathani University

CORRESPONDING AUTHOR

Pratueng Moung-On

Ph.D., Faculty of Political Science, Ubon Ratchathani University

Email: na.sisaket20@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาศักยภาพและธุรกิจแอบแฝงในตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง ตำบลบุ่งใหม่ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาศักยภาพของกิจการตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง ตำบลบุ่งใหม่ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี และ (2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และธุรกิจแอบแฝงอื่นๆ ของตลาดนัดโค-กระบือ การวิจัยเรื่องนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ อ้างอิงข้อมูลจากการสำรวจและสังเกตการณ์ในสถานที่จริง เอกสาร และการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยค้นพบว่า

(1) ศักยภาพของกิจการตลาดนัดโค-กระบือ บ้านยาง ตำบลบุ่งใหม่ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง เป็นตลาดนัดที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของจังหวัดอุบลราชธานี หากไม่มีปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และสถานการณ์โรคระบาดลัมปี สกิน (Lumpy Skin Disease) ตลาดนัดจะเปิดทำการสัปดาห์ละ 2 ครั้ง คือ วันพุธ และวันอาทิตย์ เป็นแหล่งพบปะของกลุ่มประชาชนที่สนใจซื้อขายแลกเปลี่ยน หรือทำธุรกิจต่อยอดที่เกี่ยวข้องกับโค-กระบือ จากข้อมูลในปี พ.ศ. 2563 สรุปว่า ตลาดแห่งนี้มีการค้าวัว (โค) จำนวน 1,200 ตัว/สัปดาห์ ควาย (กระบือ) ประมาณ 400 ตัว/สัปดาห์ รวมเป็นมูลค่าของสัตว์ในตลาดประมาณ 48,400,000 บาท มาตรการและข้อตกลงของตลาด อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของปศุสัตว์จังหวัด และปศุสัตว์อำเภอ

(2) ปัญหา อุปสรรค และธุรกิจแอบแฝงอื่นๆ ของตลาดนัดโค-กระบือ พบว่า ตลาดนัดโค-กระบือ มีการแอบแฝงเล่นการพนัน การติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายสัตว์เป็นอย่างราบรื่น ทั้งการติดสินบนเจ้าหน้าที่ด้วยผู้ค้ารายย่อย หรือการติดสินบนแบบกลุ่มเครือข่ายหรือตัวแทนผ่านผู้มีอิทธิพลทางการเมืองในพื้นที่ หรือกลุ่มนักธุรกิจผู้ค้าสัตว์รายใหญ่ รวมทั้ง อาจจะมีการค้าประเวณี เป็นธุรกิจแอบแฝง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำคัญที่ค้นพบจากการวิจัย เสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายให้ การบริหารจัดการปศุสัตว์ รวมทั้งการดูแลตลาดนัดโค-กระบือ ควรอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ มีไซปศุสัตว์จังหวัด และปศุสัตว์อำเภอ หรือควารโอนปศุสัตว์จังหวัด และปศุสัตว์อำเภอ ให้ขึ้นตรงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อบริหารจัดการตลาดนัดโค-กระบือมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการจัดเก็บรายได้ หรือภาษีให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำสำคัญ: ศักยภาพ; ตลาดนัดโค-กระบือ; อุบลราชธานี

Abstract

This research studies the potentials and underground economy at the Cow-Carabao Market in Ban Yang, Tambon Bung Mai, Amphoe Warin Chamrap, Ubon Ratchathani. It has two objectives (1) to examine the potentials of the Cow-Carabao Market in Ban Yang, Tambon Bung Mai, Warin Chamrap, Ubon Ratchathani and (2) to study the problems, obstacles and the underground economy in this Cow-Carabao Market. This research is qualitative and the data has been acquired with the method of field survey and exploration, document analysis and interviews. The findings of this research are;

1) The trade volume of the cow-carabao business in Ban Yang, Tambon Bung Mai, Amphoe Warin Chamrap, is the highest in the province of Ubon Ratchathani. Without the pandemic of COVID-19 and the outbreak of lumpy skin disease, the market is organised twice a week which is on Wednesdays and Sundays. In addition, the Market is the meeting point of the people interested in the cow-carabao exchange and other related business. According to the data acquisition in 2020, 1,200 cows and 400 buffalos are traded per week in this Market. Accordingly, the trade volume is approximately 48,400,000 baht. The market measurements and regulations are under the supervision of the livestock office of the district and the province.

2) Problems and obstacles are witnessed in the form of underground economy. For example, gambling is found in the Market. Also, bribe money is paid to state officers by either small entrepreneurs or representatives of larger political network and business owners in the area so that the transport of livestock is run smoothly. Prostitution is possibly part of the underground economy. This research recommends that the laws on livestock management be amended. The supervision of this Cow-Carabao Market should in addition be under the authority of the sub-district administrative organisation, instead of the livestock offices of the district and the province. If the authority for supervision is transferred direct to the sub-district administrative organisation, the management and taxation of the market will be more effective and efficient.

Keywords: Potentials; the Cow-Carabao Market; Ubon Ratchathani

บทนำ

ภาคอีสานเป็นภาคที่มีพื้นที่มากที่สุดในประเทศ และเป็นพื้นที่ปศุสัตว์ที่สำคัญของประเทศ ในอดีตภาคอีสานเป็นพื้นที่ส่งออกโค กระบือ ไปยังพื้นที่ภาคกลางของประเทศ ทำให้การค้าโค กระบือ โดยเฉพาะบริเวณลุ่มแม่น้ำมูลเติบโตเป็นอย่างมาก เกิดอาชีพ “นายอ้อย” ในการรวมกลุ่มซื้อขายโค กระบือทั้งภายในพื้นที่เอง และการไล่ต้อนไปขายยังต่างถิ่น (กิตตินิพนธ์ สิริินทรภูมิ, 2550) ที่ต้องการสัตว์เพื่อทำการเกษตร และบริโภค แม้ปัจจุบัน เกษตรกรในภาคอีสานส่วนใหญ่จะนำเครื่องจักรกลมาใช้ในการทำการเกษตรแทนการอาศัยแรงงานจากสัตว์เลี้ยงแล้วก็ตาม แต่ภาคอีสานก็ยังคงเป็นพื้นที่ที่มีการเลี้ยงโคกระบือมากที่สุดในประเทศ ด้วยวัฒนธรรมการบริโภคเนื้อโคกระบือในวิถีชีวิตประจำวัน และวัฒนธรรมการบริโภคเนื้อที่ผูกติดอยู่กับงานประเพณีต่าง ๆ และยังเป็นเครื่องบ่งบอกถึงฐานะของสังคม

จากสถิติการเลี้ยงโค-กระบือของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รายงานว่า ณ ปี พ.ศ. 2563 ภาคอีสานมีจำนวนโคเนื้อ 3,028,709 ตัว โคนม 212,660 ตัว และกระบือ 892,848 ตัว มีตลาดนัดโค-กระบือ 78 แห่ง ซึ่งในจังหวัดอุบลราชธานีมี 4 แห่ง ประกอบด้วย (กรมปศุสัตว์, 2563: 14)

1) ตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง ที่อยู่ บ้านยาง หมู่ 2 ตำบลบึงใหม่ อำเภวารินชำราบ เปิดทุกวันพุธ/วันอาทิตย์ สถิติที่นำสัตว์มาขาย โค 1,200 ตัว กระบือ 400 ตัว รวมเป็นมูลค่าของสัตว์ในตลาดประมาณ 48,400,000 บาท

2) ตลาดนัดโค-กระบือห้วยฝ้ายพัฒนา ที่อยู่ บ้านห้วยฝ้ายพัฒนา หมู่ 2 ตำบลห้วยฝ้ายพัฒนา อำเภอดงหลวง เปิดทุกวันเสาร์ สถิติที่นำสัตว์มาขาย โค 300 ตัว กระบือ 100 ตัว รวมเป็นมูลค่าของสัตว์ในตลาดประมาณ 14,500,100 บาท

3) ตลาดนัดโค-กระบือบ้านเป่า ที่อยู่ บ้านเป่า หมู่ 1 ตำบลเป่า อำเภอดงหลวง เปิดทุกวันพฤหัสบดี สถิติที่นำสัตว์มาขาย โค 100 ตัว กระบือ 2 ตัว รวมเป็นมูลค่าของสัตว์ในตลาดประมาณ 3,580,000 บาท

4) ตลาดนัดโค-กระบือบ้านโคกใหญ่ ที่อยู่ บ้านโคกใหญ่ หมู่ 5 ตำบลนาจะหลวย อำเภอนาจะหลวย เปิดทุกวันศุกร์ สถิติที่นำสัตว์มาขาย โค 70-100 ตัว กระบือ 10-20 ตัว รวมเป็นมูลค่าของสัตว์ในตลาดประมาณ 2,312,000 บาท (กรมปศุสัตว์, 2563: 9-10, 23)

โดยเฉพาะตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง ซึ่งเป็นตลาดซื้อขายแลกเปลี่ยนขนาดใหญ่ เป็นตลาดที่มีศักยภาพการค้าขายแลกเปลี่ยนอันดับต้นๆ ของประเทศ มีการจัดการควบคุมตลาดด้วยกฎระเบียบ ข้อบังคับ ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558, ประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง กำหนดด่านกักกันสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 และกฎกระทรวง เรื่อง กำหนดการควบคุมการค้าสัตว์และซากสัตว์ พ.ศ. 2552 รวมทั้งข้อกำหนดร่วมกันของตลาด กลไกการบริหารจัดการตลาด

การเป็นตลาดซื้อขายโค-กระบือ ขนาดใหญ่เป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ มีปริมาณโค-กระบือที่ซื้อขายแลกเปลี่ยนจำนวนมากที่สุดแห่งหนึ่งของภาคอีสานตอนใต้ จึงเป็นที่มาของศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อศึกษาศักยภาพของกิจการตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง ตำบลบึงใหม่ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี และปัญหา อุปสรรค และธุรกิจแอบแฝงอื่นๆ ของตลาดนัดโค-กระบือ

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาศักยภาพของกิจการตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง ตำบลปungไหม อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
- 2) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และธุรกิจแบบแฟงอื่นๆ ของตลาดนัดโค-กระบือ

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้ศึกษาดำเนินการ ศึกษาใน 2 รูปแบบ คือ

- 1) การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Document research) ได้แก่ หนังสือตลาดนัดโค-กระบือ และ ตลาดนัดสัตว์ปีก ประจำปี 2563 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558, ประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง กำหนดด่านกักกันสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 และ กฎกระทรวง เรื่อง กำหนดการควบคุมการค้าสัตว์และซากสัตว์ พ.ศ. 2552 และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 2) การสัมภาษณ์ผู้ที่ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key informants) แยกเป็น (1) กลุ่มตัวแทนหน่วยราชการ ที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการหรือการควบคุม กำกับ ดูแลตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง ตำบลปungไหม อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ นายสัตวแพทย์จังหวัดอุบลราชธานี ปศุสัตว์ อำเภวารินชำราบ เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้เทศบาลตำบลปungไหม อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี (2) กลุ่ม ผู้ปฏิบัติงานในตลาดนัดโค-กระบือ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ดูแลตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง (3) ผู้ซื้อ ผู้ขาย นายหน้า พ่อค้าคนกลาง และ (4) ผู้ใช้บริการที่ตลาดนัดโค-กระบือ ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่รอบตลาด เป็นต้น

ผลการวิจัย

การศึกษาศักยภาพและธุรกิจแบบแฟงในตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง ตำบลปungไหม อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีข้อค้นพบที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

- 1) ศักยภาพของกิจการตลาดนัดโค-กระบือ บ้านยาง ตำบลปungไหม อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

พัฒนาการตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง

ก่อนจะมาเป็นตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง เคยตั้งอยู่ที่บ้านโนนน้อย ตำบลปungหวาย อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ต่อมาเปลี่ยนมาเป็นบ้านโพธิ์มูล ตำบลค่าน้ำแซบ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี และย้ายมาที่บ้านยาง ตำบลปungไหม อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี สาเหตุของการย้ายสถานที่จัดตั้งเป็นตลาดนัดโค-กระบือ หลายครั้งเนื่องจาก (1) การขอคืนที่ดินคืน เนื่องจากเจ้าของที่ดินเดิม จะนำที่ดินไปขายให้กับกลุ่มธุรกิจทำบ้านจัดสรร จึงมีการยกเลิกสัญญาเช่ากับทางตลาดนัดโค-กระบือ (2) ปัญหาการร้องเรียนด้านสภาพแวดล้อมบริเวณตลาดนัดโค-กระบือ (3) ปัญหาการร้องเรียนประเด็นอื่นๆ เช่น การค้าประเวณี การเล่นการพนันในบริเวณตลาดนัดโค-กระบือ เป็นต้น

ศักยภาพตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง

ตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง เป็นตลาดซื้อขาย แลกเปลี่ยนขนาดใหญ่ จากข้อมูลสำรวจตลาดนัดโค-กระบือ และตลาดนัดสัตว์ปีก ประจำปี พ.ศ. 2563 ของกรมปศุสัตว์ พบว่า มีการค้าโค 1,200 ตัว/

สัปดาห์ และกระบือ 400 ตัว/สัปดาห์ รวมเป็นมูลค่าของสัตว์ในตลาดประมาณ 48,400,000 บาท/สัปดาห์ (กรมปศุสัตว์, 2563 : 23) ตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง ถือเป็นแหล่งรวบรวมการซื้อขายโค-กระบือ ที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่เป็นอันดับต้นๆ ในระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในสัปดาห์หนึ่ง ตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง (หากไม่มีปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และสถานการณ์โรคระบาดล้มปี สกิน (Lumpy Skin Disease)) จะเปิดทำการ 2 วัน คือ ทุกวันพุธและวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 03.00 น.-11.00 น. (ภายหลังเวลานี้ การซื้อขายจะเริ่มเบาบางลง) ตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง ถือเป็นตลาดที่ที่น่าสนใจของบรรดาพ่อค้าโค-กระบือ (นายฮ้อย) ในเขตพื้นที่ รวมถึงพ่อค้าคนกลางที่เดินมาจากต่างจังหวัดในภาคกลางและภาคเหนือของประเทศไทย เช่น จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดลพบุรี จังหวัดพะเยา ฯลฯ

การบริหารจัดการตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง ภาคเอกชนจะได้รับสัมปทานเป็นผู้ประกอบการตลาดเป็นผู้บริหารจัดการทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการอำนวยความสะดวกสำหรับผู้เดินทางมาซื้อขาย เช่น สถานที่จอดรถ ห้องสุขาและห้องอาบน้ำ การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และดำเนินการออกเอกสารสำคัญในการซื้อขาย เพื่อเป็นหลักฐานสำคัญป้องกันปัญหาการรับซื้อของโจร แสดงถึงความสุจริต ซื่อสัตย์และยุติธรรม โดยคิดเป็นจำนวนเงินในราคา ไบละ 30 บาท ต่อตัว

ตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง จะมีการเก็บค่าโค กระบือเข้าตลาด จำนวนตัวละ 20 บาท มีคอกพักสัตว์ สำหรับฝากสัตว์เพื่อรอการขนส่งต่อไป ส่วนการกำหนดราคาซื้อขาย ผู้ขายจะเป็นผู้กำหนดราคาด้วยตนเองตามลักษณะพันธุ์ สี ขนาดรูปร่าง ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้ส่งผลต่อระดับราคาของการซื้อขายรวมทั้ง ขึ้นอยู่กับเทคนิค ความสามารถในการต่อรองราคาซื้อขายของผู้ซื้อด้วย

ภาพที่ 1 จุดค้าขายแลกเปลี่ยนโค ของตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง

ภาพที่ 2 จุดค้าขายแลกเปลี่ยนกระบือ ของตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง

เมื่อเดินเข้าตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง จะพบบรรยากาศการต่อรองราคาระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายที่ดุเดือด การแสดงเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้ซื้อกับผู้ขาย รวมทั้งเครือข่ายภายในกลุ่มผู้ซื้อหรือกลุ่มผู้ขายด้วยกันเอง ซึ่งมักจะเป็นกลุ่มเพื่อน เครือญาติ ที่สามารถจัดหา แลกเปลี่ยนหรือช่วยเหลือหาลูกค้าหรือจัดหาสินค้าโค-กระบือให้กับลูกค้าที่ต้องการได้

ขณะที่หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชนหรือตัวแทนที่ได้รับสัมปทานเป็นผู้ประกอบธุรกิจการซื้อขาย โค กระบือ จะมีบทบาทในการออกประกาศ คำสั่ง มาตรการในการป้องกันโรคระบาดต่าง ๆ ที่อาจจะมาจากสัตว์ โดยมีการคัดกรองก่อนเข้าพื้นที่ผ่านการฆ่าเชื้อจากบ่อซีเมนต์ และมีการฉีดวัคซีนควบคุมโรคให้แก่สัตว์ของเกษตรกรฟรี รวมถึงการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการในการออกใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์ออกนอกจังหวัด

ข้อมูลจากการวิจัย มีข้อค้นพบว่า ตลาดนัดโค-กระบือบ้านยางแห่งนี้ ทำให้เกิดรายได้ต่อผู้ประกอบการธุรกิจซื้อขายโค-กระบือ เกิดเงินสะพัดหมุนเวียนต่อสัปดาห์มากกว่า 48,400,000 บาท/สัปดาห์ ทำให้กลุ่มคนหลายกลุ่มได้หันมาประกอบอาชีพซื้อขายโค กระบือเพิ่มมากขึ้น เพราะสามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัวเป็นอย่างดี

ตารางที่ 1 จำนวนการนำโค-กระบือที่นำมาขายในตลาดนัดโค-กระบือ จังหวัดอุบลราชธานี (ประมาณการจำนวนตัว ต่อ 1 สัปดาห์)

ปี	สัตว์	ตลาดนัดโค-กระบือ	ตลาดนัดโค-กระบือ	ตลาดนัดโค-กระบือ	ตลาดนัดโค-กระบือ
		บ้านยาง	บ้านเป่า	บ้านห้วยฝ้ายพัฒนา	บ้านโคกใหญ่
2562	โค	1,200	100	300	70-100
	กระบือ	400	2	100	4-10
2563*	โค	1,200	100	300	70-100
	กระบือ	400	2	100	10-20

*รอบไตรมาสแรก เดือนมกราคม-มีนาคม

ที่มา: กรมปศุสัตว์ (2562, 2563)

จากตาราง พบว่า ในปี พ.ศ. 2562 ตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง มีจำนวนโค กระบือมาขายที่ตลาดมากที่สุด คือ แยกเป็นโค ประมาณ 1,200 ตัว/สัปดาห์ กระบือ ประมาณ 400 ตัว/สัปดาห์ รองลงมา ตลาดนัดโค-กระบือบ้านห้วยฝ้ายพัฒนา แยกเป็นโค ประมาณ 300 ตัว/สัปดาห์ กระบือ ประมาณ 100 ตัว/สัปดาห์ ตลาดนัดโค-กระบือบ้านโคกใหญ่ แยกเป็นโค ประมาณ 70-100 ตัว/สัปดาห์ กระบือ ประมาณ 4-10 ตัว/สัปดาห์ และลำดับสุดท้ายตลาดนัดโค-กระบือบ้านเป่า แยกเป็นโค ประมาณ 100 ตัว/สัปดาห์ กระบือ ประมาณ 2 ตัว/สัปดาห์

ในปี พ.ศ. 2563 (คำนวณจากรอบไตรมาสแรก เดือนมกราคม-มีนาคม พ.ศ. 2563 โดยกรมปศุสัตว์) สรุปว่า ตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง มีจำนวนโค กระบือมาขายที่ตลาดมากที่สุด คือ แยกเป็นโค ประมาณ 1,200 ตัว/สัปดาห์ กระบือ ประมาณ 400 ตัว/สัปดาห์ รองลงมา ตลาดนัดโค-กระบือบ้านห้วยฝ้ายพัฒนา แยกเป็นโค ประมาณ 300 ตัว/สัปดาห์ กระบือ ประมาณ 100 ตัว/สัปดาห์ ตลาดนัดโค-กระบือบ้านโคกใหญ่ แยกเป็นโค ประมาณ 70-100 ตัว/สัปดาห์ กระบือ ประมาณ 10-20 ตัว/สัปดาห์ และลำดับสุดท้ายตลาดนัดโค-กระบือบ้านเป่า แยกเป็นโค ประมาณ 100 ตัว/สัปดาห์ กระบือ ประมาณ 2 ตัว/สัปดาห์ เท่าปี พ.ศ. 2562

สรุปได้ว่า ตลอดปี พ.ศ. 2562-2563 ตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง เป็นตลาดนัดที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของจังหวัดอุบลราชธานี หากไม่มีปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และสถานการณ์โรคระบาดลัมปี สกิน (Lumpy Skim Disease) ตลาดนัดจะเปิดทำการสัปดาห์ละ 2 ครั้ง คือ วันพุธ และวันอาทิตย์ เป็นแหล่งพบปะของกลุ่มประชาชนที่สนใจซื้อขายแลกเปลี่ยน หรือทำธุรกิจต่อยอดที่เกี่ยวข้องกับโค-กระบือ จากข้อมูลในปี พ.ศ. 2563 สรุปว่า ตลาดแห่งนี้มีการค้าวัว (โค) จำนวน 1,200 ตัว/สัปดาห์ ควาย (กระบือ) ประมาณ 400 ตัว/สัปดาห์ รวมเป็นมูลค่าของสัตว์ในตลาดประมาณ 48,400,000 บาท สร้างรายได้ให้ผู้ซื้อ ผู้ขาย และระบบเศรษฐกิจระดับรากหญ้าที่มักจะประกอบอาชีพเกษตรกร ทำนา ทำไร่ และเลี้ยงปศุสัตว์เป็นอาชีพเสริม เป็นต้น ส่วนมาตรการและข้อตกลงของตลาด อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของปศุสัตว์จังหวัด และปศุสัตว์อำเภอ

2) ปัญหา อุปสรรค และธุรกิจแอบแฝงอื่นๆ ของตลาดนัดโค-กระบือ

การศึกษาศักยภาพและธุรกิจแอบแฝงในตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง ตำบลบึงใหม่ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบปัญหา อุปสรรค และธุรกิจแอบแฝงอื่นๆ ของตลาดนัดโค-กระบือ ที่สำคัญสรุปได้ 6 ประการ คือ

2.1) ปัญหาความคลุมเครือของหน่วยงานรัฐภาคต่อการอนุญาตเปิดตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง

การออกใบอนุญาตจัดตั้งตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง พบว่า ยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจน เนื่องจากยังมีความคลุมเครือของหน่วยงานที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง หน่วยงานราชการไม่รับทราบถึงบทบาทภาระอำนาจหน้าที่ของตนว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับตลาด กล่าวคือ ที่ว่าการอำเภอวารินชำราบไม่รับทราบถึงการออกใบอนุญาตจัดตั้งตลาด โดยแจ้งว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของปศุสัตว์ อำเภอวารินชำราบ แต่ปศุสัตว์อำเภอก็ได้กล่าวว่ามีอำนาจหน้าที่เพียงออกใบเคลื่อนย้ายสัตว์ และการควบคุมโรคระบาดเท่านั้น ส่วนเทศบาลตำบลบึงใหม่ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตลาดตั้งอยู่มีหน้าที่เพียงแค่เก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และถึงแม้จะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ก็ไม่มีข้อมูลหรือมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตลาดนัดโค-กระบือในพื้นที่ของตน

เทศบาลตำบลบึงใหม่ ให้ข้อมูลสำคัญว่า ไม่มีหน่วยงานใดทราบถึงการออกใบอนุญาตจัดตั้งตลาด และตลาดนัดโค-กระบือไม่ได้เสียค่าภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างโดยตรง จะเป็นผู้ที่ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นผู้จ่ายภาษีประเภทนี้ให้แก่เทศบาลตำบลบึงใหม่เท่านั้น รวมทั้งยังไม่มีเทศบัญญัติของเทศบาลตำบลบึงใหม่ ที่ระบุโดยตรงเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตจัดตั้งตลาด และตลาดนัดโค-กระบือยังไม่เข้าข่ายการเป็นตลาดนัดประเภทที่ 1 คือ มีโครงสร้างอาคาร หรือประเภทที่ 2 ที่ไม่มีโครงสร้างอาคาร ทั้งนี้เนื่องจากตลาดนัดโค-กระบือบ้านยางมีโครงสร้างอาคาร แต่ไม่ถาวร จึงทำให้ไม่เข้าข่ายว่าเป็นตลาดประเภทใด อีกทั้งความคลุมเครือจากอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับตลาดนัดโค-กระบือ ยังไม่มีข้อสรุปที่บ่งบอกถึงการออกใบอนุญาตจัดตั้งตลาด เมื่อสอบถามกลับได้คำตอบที่ไม่เหมือนกัน และมีการผลักภาระอำนาจหน้าที่กันไปมา เป็นปัญหาความทับซ้อนของขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับตลาดนัดโค-กระบือ

2.2) ปัญหาธุรกิจแอบแฝง การเรียกรับผลประโยชน์และการติดสินบนตำรวจ

ตลาดนัดโค-กระบือกลายเป็นพื้นที่พบปะ แลกเปลี่ยน ซื้อขายสัตว์ย่อมเกิดการรวมตัวกันในการเล่นการพนัน การพนันนั้นเป็นการพนันในการทายน้ำหนักโค กระบือ โดยการตั้งเกณฑ์น้ำหนัก แล้วให้ผู้เล่นทายว่า น้ำหนักต่ำกว่า หรือสูงกว่าเกณฑ์น้ำหนักที่ตั้งไว้ วางเงินเดิมพันโดยเริ่มเดิมพันตามที่ทุนทรัพย์ของแต่ละบุคคล

แม้ว่าพื้นที่ตลาดมีกฎหมายห้ามเล่นการพนัน แต่จากการลงพื้นที่วิจัย พบว่า มีการเล่นการพนันอย่างโจ่งแจ้งผู้คนพลุกพล่าน จนมองเป็นเรื่องปกติที่จะมีการเล่นการพนันในตลาด ส่วนผู้ดูแลตลาดก็ไม่ได้จริงจังหรือห้ามปรามกลุ่มผู้เล่นการพนัน แม้จะมีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับอย่างชัดเจน

รวมทั้งปัญหา การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งสุราขาว ที่มีการแบ่งขายเป็นแก้ว และเปียร์ ซึ่งร้านค้าที่ขายเครื่องดื่มไม่ได้มีใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากสรรพากรแสดงในที่

จำหน่าย ในพื้นที่ตลาดมีเพียงปศุสัตว์อำเภอที่เข้าไปออกใบอนุญาตขนย้ายสัตว์เท่านั้น ไม่พบหน่วยงานอื่นเข้าไปเผื่อระวังการกระทำผิดกฎหมายที่อาจเกิดขึ้นในตลาดนัดโค-กระบือ

การค้าขายโค กระบือ สามารถสร้างผลตอบแทนหรือกำไรให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เป็นที่มาของการเรียกร้องผลประโยชน์จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เข้ามาเรียกร้องผลประโยชน์จากพ่อค้าโค กระบือ หลังจากการซื้อขายเสร็จ โดยพบว่าจะมีการตั้งด่านตรวจของตำรวจในพื้นที่ทุกวันที่มีการเปิดตลาดนัด จากบทสัมภาษณ์ตอนหนึ่งที่ว่า

“ในบางครั้งจะเจอด่านตรวจของตำรวจ ซึ่งจะเสียเงินให้ด่านตรวจเดือนละ 200 บาท ซึ่งทางด้านจะออกไปเสียค่าปรับให้ที่สามารถใช้กับด้านที่ออกให้ได้ทั้งเดือน ทำให้สามารถผ่านด้านไปได้อย่างสะดวก...” (วัน นามสมมติ, 2563: สัมภาษณ์) ซึ่งหมายถึงมีการเรียกร้องผลประโยชน์โดยการออกใบสั่ง ซึ่งใบสั่งสามารถมีอายุอยู่ได้ถึง 1 เดือน โดยสามารถขนย้ายสัตว์ผ่านด่านที่ออกใบสั่งรายเดือนนั้นได้ตลอดระยะเวลา 1 เดือน เพื่อแลกกับการไม่ต้องหาทางหลบหลีกด่านตำรวจ ซึ่งสอดคล้องกับ บุคคลในวงการตำรวจท่านหนึ่งให้สัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า “มีการจ่ายสินบนให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ด่านตรวจเพื่อให้การขนย้ายเดินทางได้สะดวก...” (บุคคลในวงการตำรวจท่านหนึ่ง, 2563: สัมภาษณ์) ก็แสดงให้เห็นว่าในการขนย้ายสัตว์เมื่อทำการซื้อขายเสร็จ จะมีการเรียกร้องผลประโยชน์จากตำรวจ และก็มีมีการติดสินบนเพื่อแลกกับความสะดวกในการขนส่ง

นอกจากนั้นยังมีกรณี ปัญหาการถูกเลือกปฏิบัติ กล่าวคือ หากผู้ขนส่งโค กระบือ เป็นฝ่ายนักการเมือง นักธุรกิจในพื้นที่ นักธุรกิจนอกพื้นที่ ที่มีอิทธิพล จะไม่ถูกตำรวจตรวจค้น ซึ่งรถบรรทุกของผู้มีอิทธิพลเหล่านี้จะสัญลักษณ์ที่แสดงถึงว่าเป็นผู้ใด เช่น ชื่อนักการเมือง ชื่อบริษัท ห้างร้านต่าง ๆ จะติดบริเวณหน้ารถ และข้าง ๆ รถ เมื่อตำรวจเห็นก็จะปล่อยผ่านไปโดยไม่ถูกตรวจ

ในการลงพื้นที่สังเกตพฤติกรรมกรรมการตั้งด่านตรวจตลอดทั้งวัน ค้นพบว่าตำรวจมักจะสั่งให้รถบรรทุกของพ่อค้าและผู้ซื้อโค กระบือ รายย่อยหรือขนาดเล็ก เสียค่าปรับ ในกรณีที่ไม่มีรถตกลงเรื่องใบสั่งรายเดือน หรือข้อตกลงกันไว้เหมือนกับนักการเมืองท้องถิ่น นักธุรกิจในพื้นที่ นักธุรกิจนอกพื้นที่ ก็ต้องเสียค่าปรับตั้งแต่ 200-500 บาท ในข้อหาการต่อเติมรถ สิ่งสกปรก ส่งกลิ่นเหม็น บรรทุกน้ำหนักเกิน ส่วนรถบรรทุกของนักการเมืองท้องถิ่น นักธุรกิจในพื้นที่ นักธุรกิจนอกพื้นที่ที่มีการส่งกลิ่นเหม็น มีการต่อเติมรถ มีการบรรทุกน้ำหนักเกิน กลับถูกปล่อยไปโดยไม่ถูกสั่งให้หยุดตรวจ

ในการศึกษาครั้งนี้มีการตั้งประเด็นข้อสงสัยต่อความเป็นไปได้ว่าจะมีการค้าประเวณีเนื่องจากตลาดในยามกลางคืนผู้คนจะไม่พลุกพล่าน แสงสว่างไม่ทั่วถึง พื้นที่เป็นป่าทึบ โดยเฉพาะบริเวณห้องน้ำที่มีการตั้งข้อสงสัยว่าอาจเป็นพื้นที่นัดพบกันในการซื้อขายบริการ โดยกลุ่มพ่อค้าโค กระบือ หรือนายฮ้อย จะเรียกผู้หญิงค้าประเวณีว่า “ก๊วยเตี้ยงาม”¹

2.3) ปัญหาการจ่ายเงินไม่ครบ

การซื้อขายโค กระบือ อาจจะมีการเจรจา ตอรอง ตกลง ราคาที่เข้าใจไม่ตรงกัน เมื่อมีการจ่ายเงินกันจะทำให้เกิดความผิดพลาด ทำให้เกิดความล่าช้า เกิดปัญหาการจ่ายเงินไม่ครบ เนื่องจากก่อนซื้อขายจะมีการตอรองราคากันโดยใช้ตัวย่อของจำนวนเงิน เมื่อถึงเวลาจ่ายเงิน ทำให้จ่ายเงินกันไม่ครบ อาจจะต้องตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ ด้วยเทคนิค ชั้นเชิง กลโกงของผู้ซื้อกับผู้ขาย ส่งผลให้จำนวนเงินตอนจ่ายจริงอาจจะคลาดเคลื่อน และอาจทำให้ผู้ขายขาดทุนได้

¹ เป็นคำที่ใช้เรียกผู้หญิงที่ค้าประเวณี ที่นิยมใช้และเข้าใจในกลุ่มนายฮ้อยในภาคอีสาน

2.4) ปัญหาโรคระบาดในสัตว์

โรคระบาดที่มาจากสัตว์และโรคระบาดอื่น ๆ เช่น โรคระบาดล้มปี สกิน (Lumpy Skim Disease) โรคปากและเท้าเปื่อย และโรคเฮโมราจิกเซพติซีเมีย (Hemorrhagic Septicemia) หรือโรคคอบวม ซึ่งจะพบการแพร่ระบาดในช่วงฤดูฝน เนื่องจาก มีการเคลื่อนย้ายสัตว์ที่มีโรคไปยังพื้นที่ตลาดนัดโค-กระบือ ที่มีสัตว์อยู่รวมกันจำนวนมาก จึงทำให้เกิดการแพร่ระบาดได้อย่างรวดเร็ว จึงส่งผลให้ตลาดนัดโค-กระบือต้องปิดลง เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ซึ่งทางปศุสัตว์ได้นำผลแลปที่ค้นพบว่า โค กระบือ เกิดโรคเนบกับหนังสือคำสั่งเพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดออกคำสั่งปิดตลาดนัดโค-กระบือ เพื่อป้องกันโรคระบาดไว้ชั่วคราว

2.5) ปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริหารจัดการกิจการภายในตลาดนัดโค-กระบือ

ตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง ตำบลบึงไผ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา พบปัญหาสถานที่จอดรถไม่เพียงพอ ที่จอดรถเต็มทั้งในและนอกพื้นที่ตลาด พื้นที่ซื้อขายภายในตลาดเต็มไปด้วยรถยนต์และรถบรรทุก ผู้ซื้อและผู้ขายหรือประชาชนทั่วไปบางส่วน ต้องนำรถมาจอดบริเวณริมถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 231 หรือ ถนนวงแหวนรอบเมืองอุบลราชธานีเป็นจำนวนมาก ขาดการจัดระเบียบในการจอดรถ ส่งผลกระทบต่อการสัญจรไปมาที่ยากลำบาก ยิ่งในฤดูฝน จากสภาพพื้นดินที่มีลักษณะเป็นโคลนตม มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ

รวมทั้งปัญหาการให้บริการทางด้านสุขาภิบาลที่ไม่เพียงพอและไม่ถูกสุขลักษณะ เช่น ห้องน้ำ ห้องอาบน้ำยังคงมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เข้ามาใช้บริการภายในตลาดนัดโค-กระบือ ที่มีเป็นจำนวนมาก ไม่สัมพันธ์กับจำนวนห้องน้ำ ห้องอาบน้ำที่มีอยู่

ปัญหาที่ค้นพบอีกประการหนึ่ง คือ ระดับสัญญาณอินเทอร์เน็ตและสัญญาณโทรศัพท์ที่ไม่เสถียรที่ไม่เอื้อต่อการติดต่อเจรจาซื้อขายที่ต้องใช้โทรศัพท์ติดต่อปรึกษาหารือระหว่างกลุ่มผู้ซื้อกับผู้ขาย หรือระหว่างเจ้าของโค-กระบือ กับผู้ที่นำโค-กระบือมาจำหน่ายให้แก่เจ้าของ รวมทั้งการให้บริการของเจ้าหน้าที่ในการสืบค้นข้อมูลและดำเนินการออกใบอนุญาตหรือกระทู้การอื่น ๆ ในระบบออนไลน์ และปัญหาสภาพพื้นดินชื้นแฉะโคลนตม น้ำขัง ปัญหามูลโค-กระบือ เชื้อโรคต่างๆ ผู้ใช้บริการเดินเลือกซื้อโค-กระบือได้ยาก เป็นต้น

2.6) ปัญหาการคมนาคมและการขนส่งโค-กระบือ

ในช่วงเวลาที่จะเดินทางกลับต่างจังหวัดจะต้องยื่นคำร้องเพื่อออกใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์จากเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่ในการออกใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์ คือ เจ้าหน้าที่จากกรมปศุสัตว์ ประกอบด้วย ปศุสัตว์จังหวัดอุบลราชธานี หรือปศุสัตว์อำเภอลำทะเมนชัย ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในพื้นที่ จึงจะสามารถทำการเคลื่อนย้ายไปได้ ถ้าเคลื่อนย้ายสัตว์โดยไม่มีใบอนุญาตเคลื่อนย้ายจะถูกเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ ตรวจค้นสัตว์และใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์ ถ้าไม่มีใบอนุญาตเคลื่อนย้ายจะต้องกักกันสัตว์ไว้จนกว่าจะมีใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์ รวมไปถึง ปัญหาการตั้งด่านของเจ้าหน้าที่ตำรวจและด่านตรวจของเจ้าหน้าที่กรมทางหลวงซึ่งมักจะมาตั้งรอกในวันที่เปิดตลาดนัดโค-กระบือ การขนส่งสัตว์ผ่านถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 231 หรือ ถนนวงแหวนรอบเมืองอุบลราชธานี ต้องพบด่านตรวจของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว ซึ่งเจ้าหน้าที่จะขอตรวจสอบเอกสารการเคลื่อนย้าย รวมทั้งมีการเรียกค่าปรับกับผู้ประกอบการ

เนื่องจาก รถที่ใช้ในการเคลื่อนย้ายบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด และยังมีรถต่อเติมท้ายรถที่ไม่ได้ขออนุญาตจากสำนักงานขนส่งจังหวัดพร้อมทั้งมีการขนมูลโค กระบือที่ส่งกลิ่นเหม็นบนท้องถนน จึงทำให้ต้องถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่กรมทางหลวงให้เสียค่าปรับ ซึ่งอัตราค่าปรับจะอยู่ที่ 200-500 บาทต่อด่านตรวจตามพื้นที่นั้น ๆ เป็นต้น

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาศักยภาพและธุรกิจแอบแฝงในตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง ตำบลบุ่งใหม่ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีข้อค้นพบ สรุปได้ดังนี้

(1) ศักยภาพของกิจการตลาดนัดโค-กระบือ บ้านยาง ตำบลบุ่งใหม่ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง เป็นตลาดนัดที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของจังหวัดอุบลราชธานี หากไม่มีปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และสถานการณ์โรคระบาดลัมปีสกิน (Lumpy Skin Disease) ตลาดนัดจะเปิดทำการสัปดาห์ละ 2 ครั้ง คือ วันพุธ และวันอาทิตย์ เป็นแหล่งพบปะของกลุ่มประชาชนที่สนใจซื้อขายแลกเปลี่ยน หรือทำธุรกิจต่อยอดที่เกี่ยวข้องกับโค-กระบือ จากข้อมูลในปี พ.ศ. 2563 สรุปว่า ตลาดแห่งนี้มีการค้าวัว (โค) จำนวน 1,200 ตัว/สัปดาห์ ควาย (กระบือ) ประมาณ 400 ตัว/สัปดาห์ รวมเป็นมูลค่าของสัตว์ในตลาดประมาณ 48,400,000 บาท มาตรการและข้อตกลงของตลาดอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของปศุสัตว์จังหวัด และปศุสัตว์อำเภอ

(2) ปัญหา อุปสรรค และธุรกิจแอบแฝงอื่นๆ ของตลาดนัดโค-กระบือ ที่สำคัญ ได้แก่ (1) ปัญหาความคลุมเครือของหน่วยงานรัฐภาคต่อการอนุญาตเปิดตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง การออกใบอนุญาตจัดตั้งตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง พบว่า ยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจน เนื่องจากยังมีความคลุมเครือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับตลาดนัดโค-กระบือบ้านยาง เทศบาลตำบลบุ่งใหม่ ให้ข้อมูลสำคัญว่า ไม่มีหน่วยงานใดทราบถึงการออกใบอนุญาตจัดตั้งตลาด (2) ปัญหาธุรกิจแอบแฝง การเรียกรับผลประโยชน์และการติดสินบน ตำรวจ จะมีการตั้งด่านตรวจของตำรวจในพื้นที่ทุกวันที่มีการเปิดตลาดนัด (3) ปัญหาการจ่ายเงินไม่ครบ (4) ปัญหาโรคระบาดในสัตว์ (5) ปัญหาสิ่งแวดล้อมความสะอาดและการบริหารจัดการกิจการภายในตลาดนัดโค-กระบือ ปัญหาการให้บริการทางด้านสุขาภิบาลที่ไม่เพียงพอและไม่ถูกสุขลักษณะ และ (6) ปัญหาการคมนาคมและการขนส่งโค-กระบือ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากปัญหา อุปสรรค และธุรกิจแอบแฝงอื่นๆ ของตลาดนัดโค-กระบือ ที่สำคัญทั้ง 6 ประเด็น ส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องกับข้อกำหนดและความทับซ้อนของอำนาจหน้าที่ของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายให้การบริหารจัดการปศุสัตว์ รวมทั้งการดูแลตลาดนัดโค-กระบือ ควรอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ มีไชยปศุสัตว์จังหวัด และปศุสัตว์อำเภอ หรือควรวอนปศุสัตว์จังหวัด และปศุสัตว์อำเภอ ให้ขึ้นตรงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อบริหารจัดการตลาดนัดโค-กระบือมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น การให้บริการด้านสุขาภิบาลรวมทั้งการจัดเก็บรายได้ หรือภาษีให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การออกใบอนุญาตต่างๆ มีใช้ผูกขาดอยู่กับปศุสัตว์จังหวัด ปศุสัตว์อำเภอ หรือตำรวจที่คอยตั้งด่านตรวจในวันที่เปิดตลาดนัดโค-กระบือ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กลุ่มวิจัยเศรษฐกิจการปศุสัตว์ กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์. 2562. ตลาดนัดโค-กระบือ และตลาดนัดสัตว์ปีก ประจำปี 2562. เข้าถึงเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2563. สืบค้นจาก

<http://extension.dld.go.th>

กลุ่มวิจัยเศรษฐกิจการปศุสัตว์ กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์. 2563.ตลาดนัดโค-กระบือ และตลาดนัดสัตว์ปีก ประจำปี 2563. เข้าถึงเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2563. สืบค้นจาก

<http://extension.dld.go.th>

กิตตินิพนธ์ สิรินทรภูมิ. 2550. การค้าโคกระบือในกลุ่มน้ำมูลตอนล่าง พ.ศ. 2435-2535. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ. สืบค้นจาก

<http://newtdc.thailis.or.th>

Translated Thai References

Bureau of Agricultural Economic Research, Division of Livestock Extension and Development, Department of Livestock Development. (2019). The Cow-Carabao Market and Poultry Market in 2019. (accessed on October 7, 2020) Retrieved from <http://extension.dld.go.th> (in Thai)

Bureau of Agricultural Economic Research, Division of Livestock Extension and Development, Department of Livestock Development. (2020). The Cow-Carabao Market and Poultry Market in 2020. (accessed on October 7, 2020) Retrieved from <http://extension.dld.go.th> (in Thai)

Sirindhornpumph, K. (2007). Economy at the Cow-Carabao Market in The Lower Mun River Basin in 1892- 1992, Master of Education, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand. Retrieved from <http://newtdc.thailis.or.th> (in Thai)